

**Fővárosi Ítéltábla**  
**9.Pf.20.049/2018/9/II.**

A Fővárosi Ítéltábla a Szilvási Ügyvédi Iroda (**felperesi jogi képviselő címe.**, ügyintéző: dr. Szilvási Csaba ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Garamvölgyi Ügyvédi Iroda (**alperesi jogi képviselő címe.**, ügyintéző: dr. Garamvölgyi Róbert Kálmán ügyvéd) által képviselt **Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata** (alperes címe) alperes ellen **közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. november 23. napján meghozott PP.V.10/22.770/2016/19. számú ítélete ellen a felperes 21. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

**í t é l e t e t:**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s**

A felperes végleges, felemelt keresetében 8.776.000 forint és annak 2007. augusztus 20-tól járó törvényes kamatának, valamint perköltségének megfizetésére kérte kötelezni az alperest azzal, hogy jogi képviselője áfakörbe tartozik.

Indokolásul előadta, hogy az alperes nem építette ki a tulajdonát képező ingatlan utcájában csapadékvíz-elvezető rendszert, ezért a 2007. augusztus 19-ről 20-ára virradó éjszaka lehullott csapadék befolyt a garázsába, és ott eláztatta ingóságait. Hivatkozott a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 8. §-ának (1) és (3) bekezdésére, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: vízgazdálkodási törvény) 16. §-ának (4) bekezdés b) pontjára és a polgári törvénykönyvről szóló, korábban hatályos 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. §-ának (1), 355. §-ának (1) és (4), valamint 349. §-ának (1) bekezdésére.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását és perköltségben marasztalását kérte a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: költségrendelet) alapján áfával növelten.

Arra hivatkozott, hogy az Ötv. 8. §-ának felperes által hivatkozott (1) bekezdését követően a (2) bekezdés szabályozza, hogy az önkormányzat maga határozza meg lehetőségeitől függően, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. A kötelezően ellátandó feladatokat a (4) bekezdés tartalmazza, azok között azonban a csapadékvíz-elvezetés nem szerepel. A törvényi kötelezettségének egyébként is eleget tett, mert csatorna ugyan nem került kiépítésre az adott utcában, de szikkasztós módszerrel gondoskodott a csapadékvíz kezeléséről. A káreseményt megelőzően a felperes sem jelezte a megoldás alkalmatlanságát, amely az általában megszokott

mennyiségű csapadék elvezetésére megfelel. A Ptk. 349. §-ának alkalmazási feltétele egyébként is az, hogy a kár ne legyen elhárítható jogorvoslati eljárás keretében. Ilyen jogorvoslati eljárásra azonban semmilyen adat nincs a perben.

A felperes tudta, hogy a csatorna nincs kiépítve az utcában, mégis úgy építette meg az ingatlant, hogy a gépkocsitároló a föld felszíne alatt legyen. Alperesi engedély és tudomás nélkül lemélyítette a kocsibejárónál a járdát, saját hátrányára változtatva meg ezzel a lejtési viszonyokat, tehát a Ptk. 340. §-ának alkalmazása is felmerül. Az adott esetben lehullott csapadék az átlagosnál jóval nagyobb mennyiségű volt, ezért az eset vis maiornak tekinthető, amellyel szemben nem lehetséges a védekezés. A bekövetkezett kárban jelentős szerepe volt annak is, hogy áramszünet következtében a felperes által megépített szivattyú sem működött. Vitatta az okozati összefüggés fennállását is, mert a felperes a perben nem bizonyította, hogy a csatorna, vagy a vízelvezető árok hiánya okozta volna a kárt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 438.800 forint + áfa ügyvédi munkadíjat és 243.000 forint szakértői díjat.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felek között nem áll fenn polgári jogi jogviszony. A Ptk. felperes által hivatkozott 349. §-a az adott esetben nem alkalmazható, mert hiányzik a közigazgatási jogkör. A felperes által megjelölt önkormányzati törvény 8. §-ának (1) bekezdése nem hatósági jogköröket vagy eljárást jelent, hanem közszolgáltatási feladatkört. Azt pedig a felperes maga sem állította, hogy kérelmet nyújtott volna be az alpereshez a csapadékvíz-elvezetéssel kapcsolatban, és erről a törvényi határidőn belül az alperes nem hozott volna közigazgatási határozatot.

A felperes keresetfelemelésében írt 8.376.000 forintos igény tekintetében kifejtette, hogy az elévült, mert a Ptk. 326. §-ának (1) bekezdése alapján az elévülési idő ezzel kapcsolatban is megkezdődött, amikor a követelés esedékessé vált, azaz 2007. augusztus 20-án. Az 5 éves elévülési idő pedig 2012. augusztus 20-án lejárt. A felperes 2012. április 25-i és 2012. május 15-i levelei az elévülési idő Ptk. 327. §-ának (1) bekezdése szerinti megszakítására nem voltak alkalmasak, mert azok tartalmilag nem minősülnek teljesítésre történő fizetési felszólításnak. A felperes hivatkozásával ellentétben az elévülés Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerinti nyugvására sem került sor, mert a felek közötti egyeztetés az elévülés nyugvását nem eredményezi. Ezért kizárólag a Honda motorkerékpárral kapcsolatos eredeti igény nem évült el.

A Ptk. 339. §-ára alapított igény körében kifejtette, hogy az alperes csatornát kétségtelenül nem épített a felperes utcájában. Mivel azonban az Ötv. 8. §-ának (2) bekezdése megengedő, ezért az alperes a felperes érvelésével ellentétben nem is lett volna köteles ilyen védművet építeni. Emellett az alperes szakértői eszközökkel bizonyította, hogy a védművek megépítése esetén is bekövetkezett volna a kár, okozati összefüggés tehát a magatartása és a felperes kára között nincs. A felperes a védmű hiányáról tudott, ennek ismeretében építette meg a házát, és nyilvánvalóan számolt az utcáról befolyó csapadékvíz lehetőségével. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a teljes kárigényre kihat a Ptk. 340. §-a, amely alapján nem kell megtéríteni a kárnak a kármegelőzési kötelezettség elmulasztásából eredő részét.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság módosított keresetének megfelelően kötelezze 8.794.000 forint kártérítés és annak 2007. augusztus 20. napjától számított kamatai megfizetésére az alperest. Marasztalja továbbá őt az első- és másodfokú perköltségben is a költségrendelet alapján azzal, hogy jogi képviselője áfakörbe tartozik.

Fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy igényét a Ptk. 339. §-ának (1) és 349. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással is előterjesztette, így az elsőfokú bíróságnak az igényt - amennyiben az nem közigazgatási jogkörben okozott kár - a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján is el kellett

volna bírálnia, vagy az áttételt elrendelő végzés kapcsán jeleznie kellett volna ezt. Az elévülés tárgyában a 2016. december 8. napján kelt beadványában írtakat fenntartotta, azt kérte a fellebbezés részének tekinteni. Kifejtette, hogy téved az elsőfokú bíróság abban, hogy az elévülési idő megszakító felszólítás tartalma más laikusok, mint jogi képviselők esetén. Az egyértelmű bírói gyakorlat szerint valamennyi olyan irat alkalmas az elévülési idő félbeszakítására, amely tudatosítja a kötelezettben, hogy a jogosult követeléséről nem feledkezett meg, azt érvényesíteni kívánja. Így egy egyszerű folyószámla kivonat megküldése is elévülést megszakító aktusnak minősül. Ehhez képest a kártérítési igény részletezése nyilvánvalóvá teszi, hogy az nem csupán egy tájékoztatás, hanem igényérvényesítést jelent.

Téved az elsőfokú bíróság az elévülés nyugvásával kapcsolatban is, mert az igény érvényesítését bíróság előtt a felperes éppen azért halasztotta, mert bízott abban, hogy sikerül az alperessel egyezsége jutnia. Indokolatlan lett volna tehát egy perindítás, de az alperes csak hitegette. Végül akkor indított pert, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy az alperes időhúzásra törekszik.

Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az önkormányzati törvény 8. §-ának (1), valamint a vízgazdálkodási törvény 16. §-ának (1) bekezdését és (4) bekezdésének b) pontját. A hivatkozott jogszabályok ugyanis nem veszi ki a csapadékvíz elvezetésének kötelezettségét az önkormányzat feladatköréből, csupán azt rögzíti, hogy arról maga dönthet a lakosság igényei és anyagi lehetőségei figyelembevételével. Azt azonban nem teheti meg, hogy a csapadékvíz elvezetéséről semmilyen módon nem gondoskodik, ezzel nyilvánvalóan mulasztást követ el.

Helytelenül értékelte az elsőfokú bíróság az alperes által készített magánszakértői véleményt is, ezt ugyanis az egyértelmű bírói gyakorlat a fél előadásának tekinti, és nem alkalmas arra, hogy az eljárás során a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő álláspontját önmagában megdöntse. Ez alapján az ítélet 12. oldal negyedik bekezdésében foglaltak nem fogadhatók el.

A Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése körében kifejtette, hogy a felperes mindent megtett a pincszinten lévő garázs érdekében, amikor gondoskodott az oda esetleg befolyó csapadékvíz szivattyúval történő elvezetéséről. Az ingatlan kialakítása önmagában nem eredményezett volna kárveszélyes helyzetet, amennyiben a perbeli utca kialakítása nem vezeti a pincelejáróhoz az utcán összegyűlő csapadékvizet. Az, hogy a felperes számolt az utcáról befolyó csapadékvízzel és védművet építtetett, önmagában meghaladja az elvárható gondosság mértékét.

Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet a vis maior tekintetében szintén az alperesi magánszakértői véleményt veszi alapul. Vitatta ugyanakkor, hogy egyáltalán vis maior esete forogna fenn az adott esetben. Egyébként a felperes a perbe bevont igazságügyi szakértő véleményével egyértelműen bizonyította, hogy az őt ért kár egyetlen oka az alperesi mulasztás, a csapadékvíz elvezetésének hiánya volt. A felperes tehát a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek eleget tett, ezért az ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-ának (1) bekezdését, különös figyelemmel arra, hogy a magánszakértői vélemény megállapításait veszi figyelembe.

Fellebbezési ellenkérelmében az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 256/A. §-ának (1) bekezdés e) pontja és (6) bekezdése, illetőleg 253. §-ának (2) bekezdése értelmében helyes és változatlan indokok mellett történő helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte azzal, hogy jogi képviselője áfakörbe tartozik.

Ellenkérelmének indokolásában kifejtette, hogy a felperesi fellebbezésben foglaltakkal ellentétben az első fokon eljáró bíróság mindkét jogcímen érdemben elbírálta a felperes kereseti kérelmét. Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az adott esetben közigazgatási jogkörben történt mulasztás nem volt, ezért alappal utasította el a Ptk. 349. §-ára alapított keresetet.

A felperes az eljárás során nem bizonyította, hogy elévülést megszakító cselekménye lett volna, és téved abban is, hogy egy pusztán folyószámla kivonat megküldése fizetési felszólításnak minősülne. Az elévülés nyugvása körében kifejtette, hogy a felperes nem volt elzárva igényének keresettel

történő érvényesítésétől, így a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésére nem hivatkozhat.

Azt sem az elsőfokú bíróság, sem pedig az alperes nem állította a perben, hogy ne lenne esővíz-elvezetési kötelezettsége, ez azonban a csatornaépítés kötelezettségét nem feltétlenül foglalja magában. Az esővíz elvezetést az érintett területen az alperes szikkasztásos módszerrel oldja meg.

Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság az alperes magánszakértői véleményét. A Kúriai határozatok alapján a magánszakértői vélemény ugyanis nem pusztán a fél előadásának minősül. A Ptk. 340. §-ának kapcsán az elsőfokú eljárásban előadottakat fenntartotta. A felperesi hivatkozással ellentétben a károkozó esemény vis major jellegét nem csak az alperes magánszakértői véleménye támasztja alá, a kirendelt bírósági szakértő sem vitatta, hogy ilyen csak 200 évente fordul elő. Az alperes tehát kötelezettségszegést nem követett el.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a keresetét teljes egészében elutasító ítélet ellen az alperes keresete szerinti marasztalása érdekében fellebbezett, így tehát az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése. Erre tekintettel a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet egészére kiterjedt. E körben az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, ennek során az ítélet hatályon kívül helyezését indokoltá tevő lényeges eljárási szabálysértést nem követett el, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, és a tényállást helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság a meghozott döntéssel és annak indokaival is egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel mindössze az alábbiakat emeli ki.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes módosított keresetének megfelelő marasztalását kérte, összességében azonban 8.794.000 forint követelést határozott meg. A felperes két lépcsőben - P.22.770/2016/3., illetőleg 10. sorszám alatt - előbb 6.497.000 forinttal, utóbb pedig 1.879.000 forinttal felemelt keresetének végleges összege azonban az eredeti keresetben megjelölt 400.000 forintos igényre is tekintettel csak 8.776.000 forint volt, ami kevesebb, mint a fellebbezésben megjelölt 8.794.000 forintos összeg. Mivel azonban a fellebbezés indokolásában semmilyen új kár, vagy a már érvényesített tétellel kapcsolatos felemelt igény nem jelent meg, ezért a másodfokú bíróság úgy tekintette, hogy a fellebbezési kérelem nem a Pp. 247. §-ának (1) bekezdésébe ütköző tiltott keresetfelemelést tartalmazott, hanem pusztán egy elírást.

A fellebbezés érdemét tekintve mindenképp előtt arra mutat rá az ítéletábra, hogy a felperes tévesen hivatkozott arra, hogy az általa megjelölt két jogcím közül csak az egyiket bírálta el az elsőfokú bíróság. Az elsőfokú ítélet ugyanis indokolásának első részében (a 10. oldal közepén, a III. pont után, a harmadik bekezdésben) először a felperes Ptk. 349. §-a (1) bekezdése alapján előterjesztett igényével foglalkozott. Az ítélet ezt követő része azonban, több mint három oldalon keresztül a Ptk. 339. §-ára alapított felperesi követelés elutasításának indokait tartalmazza. Az elsőfokú bíróság tehát mindkét felperes által megjelölt jogcímen elbírált a keresetet. A felperes kifogásának alaptalanságát egyébként már az is igazolja, hogy fellebbezésében a kereset Pp. 349. §-a alapján történt elutasítását lényegében maga sem vitatta (fellebbezés 1. oldal utolsó mondat, első fordulat), és a teljes fellebbezési érvelés a Ptk. 339. §-ára alapított kereset elutasításához kapcsolódik.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság másodlagos jogcímmel (Ptk. 339. §) kapcsolatos döntésével és annak indokaival elsősorban az okozati összefüggés hiánya miatt értett egyet. Az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte az Ötv. 8. §-ában foglaltakat. A § (2) bekezdése szerint ugyanis az önkormányzat nem feltétlenül, hanem csak a lakossági igényekhez, anyagi lehetőségeihez és természetesen a szükséghez igazodó mértékben köteles az (1) bekezdésben felsorolt helyi

közszolgáltatásokat, így például a csapadékvíz-elvezetési feladatokat ellátni. Ebbe értelemszerűen az is beleértendő, hogy ha az időjárási, csapadék, talaj és terepviszonyokra, a beépítettség mértékére tekintettel nem szükséges, akkor semmilyen műtárgyat nem kell létesítenie. Ha az (1) bekezdésben példálózó jelleggel felsorolt közszolgáltatások ellátása feltétlenül kötelező lenne, akkor szükségtelen volna a § (4) bekezdésében taxatív meghatározni a kötelező feladatokat.

Az adott esetben maga a felperes sem állította a perben, hogy az esővíz-elvezetéssel kapcsolatban a perbeli káreseményt megelőzően bármilyen igénnyel fellepett volna az önkormányzatnál. A rendelkezésre álló adatok alapján tehát azt lehet megállapítani, hogy bizonyított lakossági igény a meglévőtől eltérő csapadékvíz kezelési megoldás megvalósítására nem volt. Emellett a perben rendelkezésre álló adatok alapján az is nyilvánvaló, hogy a perbeli eseményt megelőzően és azt követően sem volt a felperesnek semmilyen hasonló kárigénye. Az alperes által az Országos Meteorológiai Szolgálatól beszerzett állásfoglalás alapján a felperes fellebbezési tárgyaláson előadott vitatása ellenére teljesen egyértelmű az is, hogy a perbeli káreseményt okozó esőzés rendkívüli időjárási helyzetnek minősül, melynek bekövetkezése 200 évente várható. A bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő sem vitatta az alperes által felkért magánszakértők azon álláspontját, hogy a vízi műtárgyakat nem rendkívüli körülményekre kell tervezni. Az tehát bizonyos, hogy a perbeli káresemény rendkívüli körülmények között következett be, a kár tényéből tehát önmagában nem következik, hogy a meglévő csapadékvíz kezelési mód normális körülmények között ne lett volna megfelelő.

Igények, anyagi lehetőségek és szükség híján tehát nem volt kötelessége az önkormányzatnak csatornát építenie, vagy árkot ásni egy olyan utcában, ahol az általában jellemző mennyiségű csapadék soha nem okozott problémát. Ebből következően fel sem merülhet, hogy az alperes bármely csapadékvíz- elvezetéssel kapcsolatos kötelezettségét megszegte volna. Az alperes magatartásának jogellenessége mint a kártérítés egyik törvényi tényállási eleme tehát hiányzik.

Ebből következően abból kell kiindulni, hogy az előre tervezhető mennyiségű csapadék elvezetésére az alperes által alkalmazott, csatornarendszer, árok kiépítését mellőző rendszer teljes egészében alkalmas volt. A perbeli káresemény bekövetkezésének az oka tehát a rendkívüli időjárási helyzet volt, ez pedig az alperes magatartásával nem hozható okozati összefüggésbe. Ennek hiányában viszont a Ptk. 339. §-ában írt általános kártérítési felelősség konjunktív tényállási elemeinek másika is hiányzik, ami szintén önmagában is kizárja az alperes kártérítési felelősségét. A keletkezett és a fentiek szerint másra át nem hárítható károkat tehát a Ptk. 99. §-a alapján a felperes mint tulajdonos köteles viselni.

Ezen túlmenően a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által az elévülés félbeszakadása és nyugvása tárgyában kifejtettekkel is. Az elévülés félbeszakadása körében a felperes által hivatkozott levelek egyike sem tekinthető ugyanis egyértelműen a követelés megfizetésére történő felszólításnak, erre tekintettel az elévülési idő félbeszakítására a Ptk. 237. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmatlanok. A kötelezettel történő peren kívüli egyeztetés pedig nem minősül Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerinti olyan menthető oknak, amely miatt a jogosult követelését nem tudja érvényesíteni, ezért az elévülés nyugvását sem okozhatja.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú ítélet nem az alperes által becsatolt magánszakértői véleményen, hanem a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértői véleményen alapul. Ezt az alperes magánszakértői vélemény által alátámasztott észrevételei meghatározott pontokon ugyan kétségesse tették, de a szakértők a tárgyaláson történt meghallgatásuk alkalmával a lényeges kérdésekben nem is mondtak egymásnak ellent. Mindebből következően az elsőfokú

bíróság eljárási szabálysértés nélkül, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott a Pp. 206. §-a alapján arra a következtetésre, hogy a felperes keresete alaptalan.

Ezért döntését a másodfokú bíróság a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján, utalással a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésére is, annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A felperes eredménytelenül fellebbezett, azaz a másodfokú eljárásban is elvesztés lett, így tehát a Pp. 78. §-a alapján a fellebbezésben vitássá tett 8.776.000 forint után perköltséget is köteles fizetni az alperesnek. Ennek összegét a másodfokú bíróság a költségrendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján arra is figyelemmel állapította meg, hogy az alperesi képviselő nyilatkozata szerint áfakörbe tartozik.

, 2018. június 19.

. Hőbl Katalin s.k.

a tanács elnöke

. Örkényi László s.k.

előadó bíró

Dr. Gyuris Judit s.k.

bíró

A kiadmány hitelül: